

Spørgsmaalet om sindssyge Forbryderes Anbringelse i Holland.

Væsentlig paa Foranledning af Udtalelser i Rigsdagen om det uheldige i at have sindssyge Forbrydere i Sindssygeanstalterne nedsattes der i Holland ved kgl. Anordning af 31. Juli 1902 en Kommission sammensat af Jurister og Sindssygelæger for at undersøge og stille Forslag om den heldigste Forplejning af 1) sindssyge og aandssvage Straffefanger, 2) dem, som ved Straffedommerens Bestemmelse anbringes i en Sindssygeanstalt, og 3) de sindssyge, som maa stilles lige med de under 1 og 2 nævnte. Resultatet af Kommissionens Undersøgelser foreligger nu i en 216 Foliosider stor Betænkning (Rapport van de Staatscommissie, indgesteld bij Koninkligh Besluit van 31. Juli 1902, Nr. 30), hvori der er nedlagt et stort, omhyggeligt og for alle interesserede højst værdifuldt Arbejde.

Som Grundlag for sine Overvejelser har Kommissionen samlet et særdeles stort Materiale, der dels findes resumeret i Teksten, dels vedføjet som Bilag, saaledes Erfaringer om de forskellige Forplejningsmaaders Anvendelse i Udlandet, Sindssygeinspektørernes og videnskabelige Selskabers Udtalelser, Lovforslag, Regulativer, Litteraturoversigter og ret omfattende statistiske Undersøgelser til Belysning af Ulemperne ved de sindssyge Forbryderes Forplejning i de almindelige Sindssygeanstalter og deres Ophold i Straffe-

anstalterne (Undvigelser, Vold etc. i Sindssygeanstalterne, Simulation og Selvmord i Straffeanstalterne, Antallet af psykisk abnorme Fanger i Straffe-, Tvangsarbejds- og Tvangsopdragelsesanstalterne o. s. v.).

I det følgende skal anføres de Forslag, hvorom Kommissionen eller dog dens Flertal — idet der paa enkelte Punkter har gjort sig afvigende Meninger gældende — er bleven enig.

Kommissionen stiller først Forslag om forbedret psykiatrisk Tilsyn med Fængsler og dermed beslægtede Institutioner. Medens Lægetjenesten ved Fængslerne hidtil har været besørget af Militærlægør, foreslaas det, at der for Fremtiden skal ansættes civile Fængselslæger, som have gjort Tjeneste ved en Sindssygeanstalt og kunne fremlægge Bevis for at have gennemgaaet et Kursus i Retspsykiatri. Desuden bør en eller flere af Fængselsbetjeningen være uddannet i Sindssygepleje.

Det centrale psykiatriske Tilsyn med saavel Straffe- som Varetægtsfanger skal udøves af Inspektørerne ved Statstilsynet med sindssyge*), hvis Antal bør forøges. Disse skulle i alle vanskeligere Tilfælde være Fængselslægenes Raadgivere.

Der foreslaas i Utrecht oprettet en central Observationsanstalt paa c. 30 Pladser, hvor Varetægtsfanger i tvivlsom mental Tilstand skulle iagttages, og hvor der ogsaa med visse nødvendige Indskrænkninger skal gives Undervisning i Retspsykiatri. Her skal ogsaa undertiden kunne indlægges Straffefanger fra de Straffeanstalter, som ligge nærmere ved Utrecht end ved andre Universitetsbyer, naar det er ønskeligt, at de observeres af en Universitetsprofessor i Psykiatri.

Som Regel skal dog Observationen af Straffefanger

*) Ifølge den hollandske Sindssygelov af 27. April 1884 er Statens Tilsyn med saavel offentlig som privat forplejede sindssyge lagt i Hænderne paa mindst 2 kongelig ansatte Læge-Inspektører.

ske i selve Straffeanstalten. Derfor skal der ved enkelte større Straffeanstalter oprettes Annekser, bestemte til Observation af Straffefanger, hvis mentale Tilstand er tvivlsom, og til foreløbig Behandling af dem, der blive sindssyge, saa længe det endnu ikke er afgjort, at det drejer sig om en kronisk Psykose. Men i øvrigt skal der saa vidt mulig i alle Straffeanstalter og beslægtede Anstalter være Sygestuer, egnede til foreløbig Behandling af de dømte, som frembyde tydelige Tegn paa Sindssygdom, men ikke straks kunne overflyttes til et af Annekserne.

Annekserne skulle være beregnede paa Observation eller Forplejning af c. 30 Fanger og være vel egnede til Sindssygebehandling, selv om de maa frembyde den nødvendige Sikkerhed mod Undvigelse. Som Regel bør Observationsopholdet ikke naa ud over 6 Uger, og hverken for de observerede eller de behandlede maa Opholdet i Annekset vare længere end 3 Maaneder.

Foreløbig synes 2 eller 3 Annekser tilstrækkelige. De maa være saaledes beliggende, at hyppig Raadføring med en Universitetslærer i Psykiatri eller en Sindssygeinspektør er mulig. Derfor anbefales det at vælge mellem Straffeanstalterne i Groningen, Haag, Harlem eller Breda samt Statstvangsarbejdsanstalten i Veenhuizen.

Saa snart det ses, at Fangerne, der ere optagne i Annekset, lide af en kronisk Psykose, eller at Opholdet der virker skadeligt paa af akute Psykoser lidende, skal Overflytning til en Sindssygeanstalt kunne ske paa Ordre fra Domstolen i det Arrondissement, hvori Straffeanstalten ligger. Det er ønskeligt, at der samtidig med Overflytningen til Sindssygeanstalten sker Suspension af Straffen. Den Domstol, som giver Bemyndigelse til Overflytningen, skal tillige bestemme, om den Tid, der tilbringes i Sindssygeanstalten, helt eller delvis skal fraregnes Straffen. Ved den foreløbige Optagelse af Straffefanger i Observationsanstalten synes Suspension af Straffen ikke ønskelig.

Særlig af Hensyn til de Straffefanger, der ere farlige eller tilbøjelige til at undvige, tilraades det ved nogle Sindssygeanstalter at oprette særlige Afdelinger, der ere saaledes indrettede og beliggende og forsynede med et saadant Personale, at Fare for Omgivelserne og for Undvigelse er saa vidt muligt udelukket. Det antages, at 3 saadanne Afdelinger, hver beregnet paa c. 20, foreløbig maa være nok.

Naar Domstolen giver Ordre til Overflytning af sindssyge Straffefanger til en Sindssygeanstalt, skal den tillige kunne bestemme, om Overflytningen skal ske til en Sindssygeanstalt med en Afdeling for farlige sindssyge. Spørgsmaalet, om de sindssyge afgjort skal forplejes i den særlige Afdeling og ikke maa overflyttes til andre af Sindssygeanstaltens Afdelinger, afgøres af dennes Overlæge.

Da Statssindssygeanstalten i Medemblik paa Grund af uheldig Beliggenhed og daarlige sanitære Forhold ikke synes egnet for en saadan særlig Afdeling, og da Statssindssygeanstalten i Grave kun er bestemt for Kvinder, foreslaas Oprettelsen af en centralt beliggende ny Sindssygeanstalt, med en i alle Retninger fyldestgørende indrettet særlig Afdeling.

Straffens Suspension ved Fangens Overflytning til Sindssygeanstalten medfører, at Forplejningen maa ske for den paagældendes egen eller hans paarørendes Regning, for saa vidt som disse have Forsørgelsespligt, for en Kommunes eller, hvis hans Domicil er ubekendt, for Statens.

Foreløbig eller definitiv Udskrivning af den sindssyge Straffefange skal ikke kunne finde Sted uden ifølge Bestemmelse af den Domstol, i hvis Omraade den Sindssygeanstalt, hvori Straffefangen behandles, ligger. Domstolen skal kunne bestemme Udskrivningsbetingelserne, ved hvilke den hidtil behandlede for sin egen og Omgivelsernes Skyld kan sættes under Tilsyn.

Foruden i Fængsler og Statstvangsarbejdsanstalter skal der ogsaa sørges for nøje psykiatrisk Tilsyn i de Tvangs-

skoler, der skal oprettes, og i Statstvangsopdragelsesanstalterne 1) ved Ansættelse af Læger, der ere egnede til at observere Børnene, 2) ved delvis at anbringe Tvangsskolerne saaledes, at Assistance fra en Universitetslærer i Psykiatri uden Vanskelighed kan faas, og 3) ved med en Statstvangsopdragelsesanstalt for Børn med lettere psykiske Abnormiteter, indrettet som medicinsk Pædagogikum, at forbinde et Anneks, hvori tvivlsomme Tilfælde af Sindssygdom kunne observeres og meget akute Tilfælde behandles.

De Personer, som af Straffedommeren ere erklærede utilregnelige, kunne deles i to Grupper, eftersom Anbringelse i en Sindssygeanstalt er nødvendig af Hensyn til det offentlige eller til den sindssyge selv.

De utilregnelige af første Gruppe skulle af Straffedommeren for en af ham nærmere bestemt Tid sendes til en Sindssygeanstalt, ikke nødvendigvis en med en særlig Afdeling, og saavel foreløbig som definitiv Udskrivning skal kun finde Sted med Domstolens Billigelse. Medens den foreløbige Udskrivning altid skal bevilliges af Domstolen i det Arrondissement, hvori Sindssygeanstalten ligger, skal definitiv Udskrivning inden den forud bestemte Tid kun være mulig med Billigelse af den Dommer, som erklærede den paagældende utilregnelig, og skal efter den Tid afgøres af Domstolen i det Arrondissement, hvori Sindssygeanstalten ligger.

Med Hensyn til de utilregnelige af den anden Gruppe skal Straffedommeren bevare den Myndighed, som Straffelovens Art. 37, 2. Led giver ham. Hvad den foreløbige og definitive Udskrivning angaar, skal de ellers i Sindssygeloven gældende Bestemmelser vedblivende staa i Kraft.

Forplejningen af begge Grupper skal kunne ske paa Bekostning af de Personer og offentlige Institutioner, som ellers skulde udrede Betalingen for de utilregneliges Forsørgelse.

Sindssyge, som lide af en saadan Form af Sinds-

sygdom, at de ere farlige for deres Omgivelser, skulle ogsaa kunne forplejes i de særlige Afdelinger for farlige sindssyge. Foreløbig og definitiv Udskrivning skal kun da undergives Domstolens Kendelse, naar Lægen mener, at der maa tages Forbehold, til hvis Opfyldelse de justitielle Autoriteter nødvendigvis maa udøve det fornødne Tilsyn.

Saa længe der ikke med hver Sindssygeanstalt er forbunden en særlig Afdeling for farlige sindssyge, skal der være Mulighed for, at en farlig sindssyg kan overflyttes til en Anstalt med en saadan Afdeling. Dog skal der først gøres Bestræbelser for paa anden Vis, f. Eks. gennem gensidig Udveksling af farlige Patienter, saa vidt mulig at komme ud over de Vanskeligheder, der ere forbundne med Forplejningen, og først naar disse Bestræbelser ere strandede, skal Domstolen kunne bestemme en saadan Overflytning, saafremt den er af den Mening, at den er streng nødvendig enten for den forplejedes egen eller hans Omgivelsers Skyld. Bestemmelsen om, i hvilken Sindssygeanstalt med særlig Afdeling Anbringelsen af farlige (skønt ikke dømte eller utilregnelig erklærede) sindssyge skal ske, bør overlades til Indenrigsministeren, for at der kan sørges for, at de her nævnte Personer saavidt muligt fordeles jævnt over de forskellige Anstalter.

Kommissionen har overvejet, om den kunde anbefale Oprettelsen af et Central-Asyl for alle sindssyge Forbrydere og forbryderske sindssyge i Stedet for de her tilraadede Annekser og særlige Afdelinger. Selv om et saadant Asyl frembyder visse Fordele, mener Kommissionen dog, at Ulemperne derved ere saa betydelige, at den ikke kan anbefale Oprettelsen af et saadant i Holland.

Foruden af sindssyge bliver Samfundets Ro forstyrret af Personer, som trænge til at staa under psykiatrisk Tilsyn, fordi de frembyde psykiske Afvigelse, men som ikke kunne optages i en Sindssygeanstalt, fordi de ikke vise tydelige Sindssygdomssymptomer. Ligeoverfor disse Per-

soner, hvis Antal sikkert ikke er ringe, skønnes særlige Foranstaltninger nødvendige, enten Tvangsinternering i Anstalter for epileptiske eller drikfældige eller Anbringelse i et særligt Asyl, som kan have Karakter af en Arbejdsanstalt, og som maa staa under nøje psykiatrisk Tilsyn. Kommissionen mener dog, at det ligger udenfor dens Op-gave at gaa nærmere ind paa dette Spørgsmaal.

Endelig har Kommissionen behandlet Spørgsmaalet, om det kan anses for ønskeligt at give Dommeren Kom-petence til uden Varetægtsarrest at beordre en kort Inter-nering i den centrale Observationsanstalt til Iagttagelse af Personer, hvis mentale Tilstand maa undersøges, men hvis Undersøgelse under andre Forhold frembyder Vanskelig-heder. Da det er tvivlsomt, om Vanskelighederne her saa ofte ville blive følelige, at der bør tilstræbes lovmæssig Ordning, kan en bestemt Udtalelse herom undværes.

Til sidst gives der en nøje Formulering af de Ord-ninger, som Kommissionens Forslag vil nødvendiggøre i Sindssygeloven og Straffeloven. —

Da vi have saa meget fælles med Holland, ville vi sikkert kunne høste Belæring af Kommissionens Betænk-ning, og det kan ikke noksom anbefales alle, som have Interesse for det ogsaa herhjemme brændende Spørgsmaal om de sindssyge Forbryderes Anbringelse, at gøre sig be-kendt med Kommissionens sagkyndige og indgaaende Over-vejelser. Heldigvis synes Opmærksomheden herhjemme i stigende Grad at være henvendt paa Holland, et glædeligt Tidens Tegn for dem, som gennem gentagne Besøg have lært at holde af Landet og at se op til dets høje kulturelle Standpunkt, som ikke mindst gør sig gældende paa det psykiatriske og kriminalistiske Omraade.

Christian Geill.
